

הר חרת

עונה מומלצת: כל השנה.

התאמה: כל המשפחה.

קושי מסלול: בינוני.

אורך מסלול: כ-4 קילומטרים.

משך מסלול: כ-3 שעות.

מפה: מפת סימון שבילים מס' 9, "מבואות ירושלים".

(מהדורה אחרונה ומעודכנת ביותר הודפסה ב-2011).

הגעה ממחלף הראל: פונים ימינה בכביש מס' 3965, לכיוון צובה והדסה. חוצים את הישוב דרומה, לעבר אזור התעשייה מאטים ומיד אחרי מנסרת אבן מצד שמאל מחפשים שלט עץ הנושא סימון שביל ירוק (ומסומן גם בסימון שביל ירושלים - פס כתום בין שני פסים כחולים). כאן חונים.

• המסלול מעגלי, אין צורך בהקפצת רכבים.

הר חרת מציע את המיטב שיש להרי ירושלים להציע – אוויר הרים צלול כיון, שפע פריחה אביבית, כרמי זיתים, מעיין קט והרבה היסטוריה ונוף. השביל המסומן הינו חלק מ"שביל ירושלים", שביל מסומן שאורכו הכולל 38 ק"מ. השביל מקיף חלקים גדולים מהעיר ועובר בתוכה ומהווה מפעל כמעט יחיד הקושר את העיר שלא חוברה לה יחדיו על כל חלקיה.

מנקודת ההתחלה שבה חונים יורד השביל במדרון, לעבר ערוצו של נחל שורק. ממול נשקפים חלקיה המערביים של ירושלים. ממש מתחת נשקפת גבעה עגולה ומושלמת המכונה "גבעת האוניברסיטה". מקור השם בחזונו של דוד בן גוריון, ראש הממשלה הראשון. מכיוון שבין 1948-1967 רובה של האוניברסיטה העברית, נמצא במובלעת הר הצופים, הוא ביקש להקים את האוניברסיטה על הגבעה הזו ומולה את בית חולים הדסה. כפי שניתן להבין, התוכנית לא יצאה לפועל בשלמותה. בין העצים שבראש הגבעה מסתתר מבנה עגול ששימש בעבר ככבשן סיד.

השביל מתעקל דרומה, וחוצה את המדרון לעבר עין חרת. במעיין נחצבה נקבה על מנת להגביר את שפיעת המים. ירידת מפלס מי התהום וכריית המחצבה הגדולה שבראש ההר פגעו קשה בשפיעת המים וכיום המעיין בדרך כלל חרב. סביב המעיין נותר שפע טראסות מעובדות. עד היום נטועים כאן עצי פרי שונים, שרידים לבוסתנים ששגשו בעבר: שקדים, תאנים, חרובים, אגסים וגפנים. בסמוך נמצאים שרידי חווה שכונתה "חירבת אל חורית", (בערבית: "אדמה מעובדת"), שממנה נגזר שמו המעוברת של ההר.

בהמשך חולף השביל בין כרמי זיתים נפלאים, מהיפים ביותר בהר ירושלים. זו הנקודה שבה יש להתחיל לחפש אחר שביל המסומן שחור המעפיל בתלילות אל עבר פסגת הר חרת (גובה 780 מטר מעל פני הים). בראש ההר

יֹתָם יַעֲקֹבֶסוֹן

הרצאות, צילום וכתיבה, הדרכה בארץ
ולאורך נתיבי הסחר הקדומים באסיה

ממתינה הפתעה: את מקומה של הפסגה תופש כיום מכתש עצום שנפער בה. זוהי מחצבת "אבן וסיד". ראשיתה של המחצבה בשנת 1920, כשמוכתאר הכפר אל-קסטל הסמוך מכר את השטח להסתדרות, שביקשה להקים כאן מחצבה. מהאבנים שנכרו במקום נבנו בין השאר האוניברסיטה העברית ובית החולים הדסה שעל הר הצופים. בעקבות מאבק ציבורי נסגרה המחצבה באמצע שנות ה-80. נופים יפים נשקפים מכאן לא רק מזרחה לעבר ירושלים, אלא גם דרומה, מערבה וצפונה. משולי המכתש המלאכותי כל שנותר לעשות הוא ללכת לאורכו צפונה (ימינה) בהמשך לשביל המסומן. השביל גולש במדרון ובמהרה מגיע בחזרה אל הנקודה שבה התחיל הטיול.

עודכן בתאריך 27.10.2011

כל הזכויות שמורות ליוֹתָם יַעֲקֹבֶסוֹן ©